

Reisverslag van smaldeel 1

22 APRIL—31 MEI

Den Helder/Rotterdam — Cherbourg — Torquay — Le Havre — Falmouth — Swansea —
Torbay — Falmouth — Den Helder
Commandant: commandeur A. J. Marcus

Hr. Ms. De Ruyter (vlag), commandant: kapitein ter zee J. G. Cox

Hr. Ms. Amsterdam (tot 2 mei), commandant: kapitein ter zee R. M. Eibers

Hr. Ms. Rotterdam (sedert 27 mei), commandant: kapitein-luitenant ter zee G. van der Graaf

Hr. Ms. Utrecht, commandant: kapitein-luitenant ter zee J. A. Lawson

Hr. Ms. De Zeeuw, commandant: luitenant ter zee der 1e klasse J. H. Weyers

Hr. Ms. Tijgerhaai, commandant: luitenant ter zee der 2e klasse oudste categorie J. H. J. M. Lohmeijer

Hr. Ms. Amsterdam werd op 2 mei aan smaldeel 1 onttrokken en toegevoegd aan smaldeel 5. Aan het smaldeel werd een marineluchtvaartdetachement toegevoegd, bestaande uit twee S-2A's onder bevel van de luitenant ter zee der 1e klasse G. P. Slikker. Het detachement was gestationeerd op het vliegveld St. Mawgan van 29 april tot 24 mei.

Maandag 22 april vertrokken omstreeks het middaguur Hr. Ms. De Ruyter en Hr. Ms. Utrecht uit Rotterdam. De overige schepen van smaldeel 1, te weten Hr. Ms. Amsterdam, Hr. Ms. De Zeeuw en Hr. Ms. Tijgerhaai, bleven voorlopig in Den Helder, voornamelijk voor reparatiewerkzaamheden; alleen de eerstgenoemde jager koos geen zee, omdat de brevetopleidingen aan boord van dat schip nog niet waren geëindigd.

Vóór het vertrek uit Rotterdam had de commandant der zeemacht in Nederland, vice-admiraal mr. A. N. Baron de Vos van Steenwijk, zich ingescheept aan boord van het vlaggeschip om een tegenbezoek af te leggen bij de Préfet Maritime te Cherbourg.

Op de achtermiddag voerden Hr. Ms. De Ruyter en Hr. Ms. Utrecht gezamenlijke en individuele oefeningen uit op de Noordzee. Gedurende de nacht stoomden beide schepen door het Nauw van Calais. Zij kwamen op de dagwacht van 23 april op de rede van Cherbourg aan. Te 08.10 uur gaf het vlaggeschip een saluut aan de Franse vlag af, hetwelk onjuist werd beantwoord door de Batterie du Hornet, daar de Nederlandse vlag verkeerd was voorgehesen. De Franse autoriteiten, daarop opmerkzaam gemaakt, herhaalden het antwoordsaluut te 10.45 uur op correcte wijze.

Nadat de schepen te 09.00 uur waren gemeerd langs de Quai de France, bezocht te 09.15 uur de consul der Nederlanden, de heer M. H. F. Menut, de commandant der zeemacht in Nederland en commandant smaldeel 1 aan boord van het vlaggeschip.

Te 09.45 uur legde de commandant der zeemacht in Nederland een bezoek af bij de Préfet Maritime, vice-admiraal Burin des Roziers, die vervolgens te 10.15 uur een tegenbezoek bracht. Te 11.00 uur woonden de commandant der zeemacht in Nederland, commandant smaldeel 1 en de commandanten van Hr. Ms. De Ruyter en Hr. Ms. Utrecht een lezing bij over de organisatie van het Région Maritime 1. Het gezelschap was in de middag door de Préfet Maritime en mevrouw Burin des Roziers uitgenodigd voor een lunch, waarbij tevens aanwezig waren Baronesse de Vos van Steenwijk, de consul der Nederlanden en mevrouw Hébert, de echtgenote van de burgemeester, die zelf een bezoek aan Toulon bracht.

De Préfet Maritime bood in de middag een cocktail aan in het Hotel du Préfet Maritime voor de commandant der zeemacht in Nederland en Baronesse de Vos van Steenwijk, commandant smaldeel 1, de commandanten van Hr. Ms. De Ruyter en Hr. Ms. Utrecht en 25 officieren.

Te 20.00 uur gaf de commandant der zeemacht in Nederland aan boord van het vlaggeschip een diner aan de Préfet Maritime en mevrouw Burin des Roziers en de chef-staf van de Préfet Maritime 1 en mevrouw Chevillotte; mede zaten aan Baronesse de Vos van Steenwijk, commandant smaldeel 1, de consul der Nederlanden en mevrouw Menut, de commandant van Hr. Ms. De Ruyter, chef-staf van smaldeel 1 en de commandant van Hr. Ms. Utrecht. Op woensdag 24 april vertrokken beide schepen te 08.30 uur uit Cherbourg. De commandant der zeemacht in Nederland begaf zich die dag per auto terug naar Nederland. Terwijl de schepen in opmars waren in het Engelse Kanaal, werden gezamenlijke en individuele oefeningen ten behoeve van de brevetopleidingen uitgevoerd, 's Avonds werd geankerd in Torbay.

Donderdag 25 april werden de oefeningen hervat in het Startpoint oefenterrein, alwaar 's middags dikke mist kwam opzetten. Enige oefeningen konden daardoor geen doorgang vinden, waarna de schepen wederom in Torbay voor anker gingen.

Daar de ongunstige weersomstandigheden ook vrijdag 26 april aanhielden, waren die dag geen oefeningen mogelijk. Hr. Ms. Utrecht maakte van de gelegenheid gebruik olie te laden uit Hr. Ms. De Ruyter, welk schip bij die manoeuvre ten anker bleef liggen. Tegen het einde van de ochtend verstoomden beide schepen naar ankerplaatsen ter rede van Torquay, alwaar gedurende het komende weekeinde gelegenheid tot passagieren werd gegeven.

Hr. Ms. Tijgerhaai vertrok op 27 april uit Den Helder en arriveerde in de nacht van 28 op 29 april in Torbay.

Op zondag 28 april ontving commandant smaldeel 1 aan boord van het vlaggeschip de burgemeester van Torquay, Mayor Stanway, de loco- burgemeester, de heer Atkins, en de havenmeester, Captain French, met hun echtgenoten voor een informele lunch.

De volgende dag werden de oefeningen in het Startpoint oefenterrein voortgezet. Twee S-2A vliegtuigen van squadron 2 vlogen die dag van Valkenburg naar het vliegveld van St. Mawgan, vanwaar zij de komende vier weken zouden opereren ten behoeve van de oefeningen van het smaldeel. 's Avonds werd wederom geankerd op de rede van Torquay om de volgende dag de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin op gepaste wijze te kunnen vieren.

Hr. Ms. De Ruyter gaf op 30 april de voorgeschreven saluten af. Alle schepen pavoiseerden en voerden het ceremonieel programma uit. Voor de bemanningen werden sportwedstrijden en dergelijke gehouden.

Omstreeks te 11.30 uur legden commandant smaldeel 1 en de commandanten van Hr. Ms. Utrecht en Hr. Ms. Tijgerhaai een bezoek af bij de burgemeester van Torquay om op het stadhuis de bezoekersregisters te tekenen. Bij die gelegenheid bracht de burgemeester een heildronk uit op Hare Majesteit de Koningin.

Op woensdag 1 mei vertrok Hr. Ms. De Zeeuw uit Den Helder, nadat de reparatiewerkzaamheden waren beëindigd. De overige schepen hervatten de oefeningen in het zeegebied nabij Torbay. Hr. Ms. Amsterdam werd op 2 mei tijdelijk onttrokken aan smaldeel 1 en toegevoegd aan smaldeel 5.

Hr. Ms. De Zeeuw arriveerde op die dag nabij Vlissingen voor demagnetisering. De overige schepen gingen na afloop van de oefeningen van die dag in opmars naar Le Havre. Op vrijdag 3 mei werd te 08.00 uur nabij het lichtschip Le Havre rendez-vous gemaakt met Hr. Ms. De Zeeuw. Nadat de loodsen waren geëmbarkeerd, stoomden de schepen de haven van Le Havre

binnen voor een driedaags niet-officieel bezoek. Hr. Ms. De Ruyter koos ligplaats aan de Quai Johannes Couvert met Hr. Ms. Tijgerhaai langszij. Hr. Ms. Utrecht en Hr. Ms. De Zeeuw kwamen naast elkaar te liggen aan de Quai New York. Na het meren maakte de consul der Nederlanden, de heer Eugene Grosos, zijn opwachting bij commandant smaldeel 1, gevolgd door de Commandant de la Marine Nationale Le Havre, capitaine de vaisseau Guy Tandonnet.

Google: Le Havre

Te 10.30 uur bracht commandant smaldeel 1 een tegenbezoek aan laatstgenoemde autoriteit. Daarna legde commandant smaldeel 1 officiële bezoeken af bij:

1. de Sous-Préfet, monsieur Rochet, représentant du Gouvernement,
2. de burgemeester van Le Havre, monsieur Monguillon en
3. de Président du Port Autonome, monsieur Maurice Thieullent.

In de loop van de middag brachten die autoriteiten een tegenbezoek bij commandant smaldeel 1 aan boord van het vlaggeschip. Te 18.30 uur bood commandant smaldeel 1 een cocktailparty aan voor ongeveer 150 genodigden uit Le Havre. Het smaldeel-voetbalelftal speelde 's

avonds een wedstrijd tegen een elftal van La Compagnie Française de Raffinage, welke eindigde in een gelijk spel: 1—1.

Op zaterdag 4 mei werd, ter herdenking van de gevallen in de tweede wereldoorlog, te 09.30 uur door commandant smaldeel 1 een bloemstuk gelegd bij het desbetreffende oorlogsmonument. Tevens waren aanwezig commandanten en deputaties van de schepen, de vorengenoemde autoriteiten en een gewapende wacht, zowel van het 39e regiment infanterie in Le Havre als van Hr. Ms. De Ruyter.

Te 12.30 uur gaf commandant smaldeel 1 een lunch aan boord van het vlaggeschip, waarbij aanzaten: capitaine de vaisseau en madame Tandonnet; de Sous-Préfet en madame Rochet; de burgemeester, monsieur Monguillon, de Président du Port en madame Thieullent; de consul der Nederlanden en zijn dochter mademoiselle Grosos en de commandant van Hr. Ms. De Ruyter.

Gedurende de middag maakten 160 opvarenden een bustocht naar Caudebec, welke voor hen was georganiseerd. Tevens werd een hockeywedstrijd gespeeld door het smaldeel-elftal tegen het team van Havre Athlétique Club: 3—1.

De oppervlakteschepen werden opengesteld voor het publiek en ongeveer 775 personen maakten ervan gebruik.

Te 17.30 uur woonden commandant smaldeel 1 en de commandanten van de schepen een cocktailparty bij, welke werd gegeven door de burgemeester van Le Havre ter gelegenheid van het bezoek van de ambassadeur van Zwitserland.

Te 18.00 uur gaf de Président du Port in het beursgebouw een cocktail- dansant voor commandant smaldeel 1, alle commandanten en 40 officieren. Te 22.00 uur woonden commandant smaldeel 1 en enkele officieren van het smaldeel een bal bij op de Ecole Nationale de la Marine Marchande op uitnodiging van de directeur van die school.

Ter gelegenheid van de dodenherdenking werd door alle schepen na 18.00 uur halfstok gevlagd en te 20.00 uur twee minuten stilte in acht genomen. Op zondag 5 mei werd ter gelegenheid van de nationale feestdag door alle schepen van top gevlagd. Te 10.00 uur vertegenwoordigden twee officieren de commandant van het smaldeel 1 bij een kranslegging bij het monument der gevallen ter gelegenheid van de internationale Rodekruisdag. Ook de twee herdenkingsdiensten in de protestantse en rooms-katholieke kerken werden door een officier bijgewoond.

Oorlogsmonument Le Havre

Te 12.30 uur gaf de consul der Nederlanden te zijnen huize een lunch voor commandant smaldeel 1, de chef-staf van smaldeel 1 en alle commandanten.

Maandagochtend 6 mei te 08.00 uur vertrok het smaldeel uit Le Havre om de oefeningen in het Engelse Kanaal te hervatten. Gedurende de nacht vervolgden de schepen de opmars naar de oefenterreinen bij Torbay.

Hr. Ms. De Ruyter gaf in de namiddag nabij Portsmouth een patiënt af voor verpleging in het Naval Hospital aldaar. In de loop van de avond werd een nachtelijke ontmoetingsoefening gehouden tussen Hr. Ms. De Ruyter enerzijds en de beide andere opper- vlakteschepen anderzijds. Die nacht werd door alle schepen van het smaldeel doorgevaren, zodat de oefeningen conform het weekprogramma op dinsdag 7 mei konden worden gehouden in het Lyme Bay zeegebied, 's Avonds kwamen de schepen ten anker in Weymouth Bay.

Op woensdag 8 mei werden oefeningen van het smaldeel gehouden ten zuiden van het eiland Wight. De laatste oefening van die dag werd geannuleerd, aangezien de mogelijkheid bestond van een ontmoeting met het Koninklijke jacht Britannia, dat, met de Britse Koningin-Moeder Elizabeth aan boord, die namiddag uit Portsmouth naar de Kanaaleilanden zou vertrekken. Aan Commander-in-Chief Portsmouth werd medegedeeld, dat dezerzijds het voornemen bestond een saluut af te geven bij het passeren van het Koninklijke jacht.

Nadat de oppervlakteschepen van het smaldeel nabij Sandown, op het eiland Wight, ten anker waren gekomen, verslechterde het zicht evenwel, zodat het Koninklijke jacht, dat op vrij grote afstand de ankerplaats passeerde, niet meer te zien was. Hr. Ms. Tijgerhaai bracht de nacht op zee door.

Ook op donderdag 9 mei waren er oefeningen ten zuiden van Wight.

In de namiddag werd te 15.05 uur het bericht ontvangen, dat Commander- in-Chief Portsmouth een Smashex 1 had geïnitieerd, waarbij HMS Token zou fungeren als gezonken onderzeeboot. Het smaldeel nam deel aan die oefening, welke wat de snelheid van lokalisatie betreft een succes werd, daar de indicatorboei van HMS Token door een hefschroefvliegtuig snel werd opgespoord. De oefening werd te 17.00 uur door Commander-in- Chief Portsmouth beëindigd bij het boven water komen van HMS Token. Daarna stoomden de schepen van het smaldeel individueel op naar Falmouth, behalve Hr. Ms. De Zeeuw, die naar Weymouth Bay werd gedirigeerd voor oefeningen met Hr. Ms. Cerberus.

Op vrijdag 10 mei arriveerde Hr. Ms. De Ruyter omstreeks 07.30 uur in de haven van Falmouth; na een loods aan boord te hebben genomen, meerde het schip te ongeveer 09.00 uur langszij de Duchy Wharf te Falmouth. Na het meren maakte de viceconsul der Nederlanden, de heer Ph. H. Fox, zijn opwachting bij commandant smaldeel 1, waarna deze te 10.45 uur in gezelschap van de heer Fox een beleefdheidsbezoek bracht aan de Mayor of Falmouth, miss E. Frost.

Gedurende de achtermiddag arriveerden ook Hr. Ms. Utrecht en Hr. Ms. Tijgerhaai, die gedurende de voormiddag nog hadden geoefend in een gebied ten zuiden van Falmouth. In de loop van de dag werd het weer steeds slechter en wel zodanig, dat de oefeningen van Hr. Ms. De Zeeuw en Hr. Ms. Cerberus moesten worden afgelast; Hr. Ms. De Zeeuw werd naar Falmouth gedirigeerd, alwaar het schip op de platvoet arriveerde en evenals Hr. Ms. Utrecht ligplaats koos langs de Kings Wharf te Falmouth. Des avonds hield de viceconsul een informele cocktailparty voor commandant smaldeel 1, de commandanten van de schepen en 5 officieren.

Zaterdag 11 mei was er op de voormiddag een commandantenvergadering aan boord van het vlaggeschip. 's Avonds werden de smaldeelcommandant en 40 officieren van het smaldeel ontvangen in de longroom van HMS Seahawk op het Royal Naval Air Station te Culdrose, welke ontvangst zeer geanimeerd verliep.

De zondag werd in alle rust te Falmouth gevierd.

Op maandagochtend 13 mei vertrokken de schepen van smaldeel 1 weer in de vroegte naar zee. Hr. Ms. Tijgerhaai ontmeerde reeds te 05.00 uur om tijdig in de oefenterreinen van Lyme Bay aanwezig te kunnen zijn. De overige schepen vertrokken tussen 06.00 uur en 07.00 uur. De gehele week oefenden de schepen van het smaldeel verder in Lyme Bay. Hr. Ms. De Ruyter kwam omstreeks het middaguur van vrijdag 17 mei bij het loodsstation van Swansea aan, werd beloodst en voer met sleepbootassistentie de sluis van Swansea binnen.

Reeds op zee werd van de Mayor of Swansea een welkomsttelegram ontvangen. Na het doorschutten werd het schip te ongeveer 14.00 uur gemeerd langs de westelijke kademuur van het Kings Doek. De overige schepen volgden omstreeks 16.00 uur; Hr. Ms. Utrecht en Hr. Ms. De Zeeuw vonden ligplaats langs de westelijke respectievelijk de zuidelijke kaden van het Prince of Wales Doek; Hr. Ms. Tijgerhaai meerde langszij het vlaggeschip. Na het meren van Hr. Ms. De Ruyter werd het programma voor het bezoek aan Swansea begonnen met de opwachting bij commandant smaldeel 1 door de consul der Nederlanden, de heer M. R. Edmunds, en de Admiralty Liaison Officer te Swansea, luitenant ter zee der 1e klasse D. G. E. Probert, DSC, RNVR.

Te ongeveer 14.45 uur ging commandant smaldeel 1 vergezeld van zijn adjudant en beide bovengenoemde functionarissen van boord voor het maken van beleefdheidsbezoeken aan de Mayor of Swansea, mevrouw Rosé Cross, JP, en de Dock-manager, de heer A. E. C. Howells. Commandant smaldeel 1 keerde daarna weer terug aan boord en ontving vervolgens een tegenbezoek van de Mayor of Swansea. In de vooravond gaf de commandant van het smaldeel 1 een receptie aan boord van het vlaggeschip, die dankzij de goede weersomstandigheden aan dek kon worden gehouden en door ongeveer 150 genodigden werd bijgewoond. Voor deze receptie werden ook de gezagvoerders van 9 binnenliggende Nederlandse koopvaardischepen uitgenodigd. Na afloop van de receptie werd een twintigtal officieren uitgenodigd voor een diner in het Dragon Hotel te Swansea; wat later op de avond was nog een even groot aantal jonge officieren te gast op een feest ten huize van de heer Lionel V. Thomas te Bishopton. Ook voor de bemanningen van de schepen stond het nodige op het programma voor de avond van 17

mei, te weten een ontvangst voor 60 onderofficieren en manschappen door de British Petroleum Refineries Ltd. te Swansea, een dansavond in de Embassy Ballroom voor 150 onderofficieren en manschappen en een dansavond in de Mission to Seamen The Flying Angel voor 80 onderofficieren en manschappen.

Behalve de evenementen, welke in het programma stonden vermeld, waren er voor de duur van het verblijf nog enige faciliteiten op sportgebied, onder meer zwemmen, golf, tennis en zeilen, waarbij het Swansea University College 6 zeilboten ter beschikking stelde. Tevens gaven een aantal clubs nog faciliteiten ten behoeve van officieren van het smaldeel.

Ook zaterdag 18 mei bracht een uitgebreid programma; in verband daarmee werd de commandanten der schepen vergund die dag zondagse dienst te houden, een gelegenheid, waarvan alle schepen gebruik maakten. Reeds om 10.00 uur werden 60 onderofficieren en manschappen af gehaald voor een rondleiding en lunch bij de British Petroleum Refineries Ltd. te Swansea.

De Mayor of Swansea bood te 12.30 uur een lunch aan, waaraan behalve commandant smaldeel 1, alle commandanten en 45 officieren, ook de leden van de City Council van Swansea aanzaten.

's Middags was er een sportontmoeting tussen teams van het smaldeel 1 en een voetbalteam van de National Association of Local Government Officers, een hockeyteam van Swansea en een volleybalteam van Iraakse studenten. Alle wedstrijden werden door de smaldeelteams gewonnen. Na afloop van de wedstrijden namen de spelers deel aan een tea, die in de Guildhall door de Mayor of Swansea werd gegeven en waaraan ook nog 150 schepelingen van het smaldeel deelnamen.

Van 15.00 uur tot 17.00 uur waren alle schepen open voor bezoek. De toeloop was enorm en bedroeg 4.750 personen. Op het vlaggeschip bezweek de achtervalreep met luid gekraak onder het gewicht van een enthousiaste menigte bezoekers, doch iedereen kwam gelukkig met de schrik vrij.

's Avonds werden 80 officieren van het smaldeel ontvangen op een cocktailparty, welke werd gegeven in één der zalen van het Swansea University College. Voorts werden die avond 100 manschappen ontvangen door het 285 Field Park Squadron en het 244 Field Squadron Territorial Army; tevens werden 20 onderofficieren onthaald in de Warrant Officers en Sergeants Messes van de Territorial Army te Swansea. Tenslotte namen 150 onderofficieren en manschappen deel aan een dansavond in de Embassy Balhoorn.

Op zondag 19 mei werden in de ochtenduren 12 man Naval Auxiliary Personnel en 13 Indiase studenten aan boord van het vlaggeschip rondgeleid. Te 12.00 uur werden 20 officieren ontvangen in de Bristol Channel Yacht Club, terwijl commandant smaldeel 1 te 12.00 uur een lunch gaf, waaraan de Mayor of Swansea, mevrouw Rosé Cross, JP, de Dock-manager, de heer A. E. C. Howells, de Admiralty Liaison Officer en mevrouw D. G. E. Probert, de Town Clerk of Swansea en mevrouw I. J. Watkins, de heer en mevrouw L. V. Thomas, de consul der Nederlanden en mevrouw M. R. Edmunds en de commandant van het vlaggeschip deelnamen.

Om 14.00 uur werden 100 onderofficieren en manschappen onthaald op een bustocht langs de Gower Coast, welke was aangeboden door de Mayor of Swansea. Ook deze middag waren de oppervlakteschepen opengesteld voor het publiek. Het aantal bezoekers bedroeg rond 11.650 personen.

De zondag werd besloten met een ontvangst in de Officers Mess van het Territorial Army Centre voor 15 officieren en een dansavond in de Mission to Seamen The Flying Angel voor 150 onderofficieren en manschappen. Maandag 20 mei namen de schepen van smaldeel 1 afscheid van Swansea, dat hen op zulk een gulle wijze had ontvangen.

Hr. Ms. De Ruyter stoomde, in verband met de af te leggen examens van de brevetopleiding radioafstandpeilerplot, direct op naar Den Helder, alwaar het schip op woensdag 22 mei des voormiddags arriveerde. De overige schepen zetten koers naar Lyme Bay, waarbij onderweg werd geoefend.

Op dinsdag 21 en woensdag 22 mei oefenden de resterende schepen van smaldeel 1, te weten Hr. Ms. Utrecht, Hr. Ms. De Zeeuw en Hr. Ms. Tijgerhaai in de Lyme Bay, waarna ze 's avonds ten anker gingen in de Torbay. Hemelvaartsdag brachten de schepen ten anker door in de Torbay, nabij Torquay, zodat gelegenheid tot passagieren kon worden gegeven.

Op vrijdag 24 mei werd wederom geoefend in de Lyme Bay terreinen. Na afloop van de oefeningen werd opgestoomd naar Falmouth, alwaar de schepen aan het einde van de platvoet arriveerden voor een verblijf tot maandag 27 mei. Gedurende het weekeinde werden enige bustochten door de omgeving en enige voetbalwedstrijden georganiseerd.

Op maandag 27 mei kwam Hr. Ms. Rotterdam het smaldeel versterken. Het schip bevond zich evenals Hr. Ms. De Ruyter te Den Helder; de bemanning was met verlof geweest na een langdurig verblijf in de tropen. De overige schepen van het smaldeel vertrokken op de dagwacht en de voormiddag uit Falmouth naar de Lyme Bay, alwaar op die dag en op dinsdag werd geoefend.

Op beide dagen werd 's avonds geankerd in Torbay; Hr. Ms. De Zeeuw werd op de platvoet van dinsdag 28 mei naar Rotterdam gedirigeerd voor een dokking ter vervanging van bakboordschroef, welke bij een duiker- onderzoek beschadigd bleek te zijn. Het schip arriveerde op de achtermiddag van woensdag 29 mei te Rotterdam. Hr. Ms. Utrecht en Hr. Ms. Tijgerhaai oefenden op woensdag 29 mei nog in de Lyme Bay, doch begaven zich op de platvoet van die dag op weg naar Den Helder, alwaar de bodems respectievelijk donderdag 30 en vrijdag 31 mei arriveerden.

Bron: Jaarboek Koninklijke Marine 1963